

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 18 sierpnia 2026 r.
Znak sprawy: RRE.wir.058.11.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 18803 w sprawie pogłębiającego się kryzysu opłacalności produkcji rolnej w 2026 r., braku skutecznych działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz zagrożenia trwałą likwidacją rodzinnych gospodarstw rolnych

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 18171 z dnia 6 lipca 2026 r., złożoną przez Pana Jarosława Sachajkę oraz Annę Gembicką Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie pogłębiającego się kryzysu opłacalności produkcji rolnej w 2026 r., braku skutecznych działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz zagrożenia trwałą likwidacją rodzinnych gospodarstw rolnych, przedstawiam odpowiedzi na poniższe pytania.

- 1. Czy Ministerstwo potwierdza kalkulacje Wielkopolskiej Izby Rolniczej z lipca 2026r., według których produkcja pszenicy przynosi stratę około 747 zł z hektara, kukurydzy ponad 3 450 zł z hektara, a produkcja tucznika od około 345 do 416 zł straty na jednej sztuce?**
- 2. Jeżeli Ministerstwo nie zgadza się z tymi kalkulacjami, jakie są aktualne ministerialne wyliczenia pełnych kosztów produkcji pszenicy, kukurydzy, rzepaku, mleka oraz żywca wieprzowego, wołowego i drobiowego, z uwzględnieniem amortyzacji, pracy własnej, energii, paliwa, kredytów i kosztów ogólnogospodarczych?**

3. Dlaczego Ministerstwo nie publikuje co miesiąc oficjalnych kalkulacji pełnych kosztów produkcji i progów opłacalności dla najważniejszych produktów rolnych?

Ad. Pyt. nr 1.-3. Ministerstwo nie prowadzi formalnej weryfikacji kalkulacji ekonomicznych sporządzanych przez izby rolnicze, w tym Wielkopolską Izbę Rolniczą, ponieważ wyniki ekonomiczne gospodarstw zależą od wielu indywidualnych czynników, takich jak poziom plonów, wydajność produkcji, stosowana technologia, skala działalności, lokalne warunki gospodarowania czy ceny środków produkcji.

Ponadto, Ministerstwo nie opracowuje również jednych, obowiązujących dla całego kraju urzędowych kosztów produkcji poszczególnych produktów rolnych. Analizy kosztów, dochodowości i opłacalności produkcji realizowane są przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w ramach systemów AGROKOSZTY oraz FSDN, obejmujących gospodarstwa reprezentatywne dla określonych typów produkcji. Z uwagi na znaczne zróżnicowanie gospodarstw rolnych nie jest metodologicznie uzasadnione publikowanie jednego, uniwersalnego kosztu produkcji pszenicy, kukurydzy, rzepaku, mleka czy produkcji zwierzęcej dla całego kraju.

Jednocześnie Ministerstwo prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej poprzez Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej, dane GUS, analizy IERiGŻ-PIB oraz informacje gromadzone przez KOWR. Zamiast publikowania miesięcznych, urzędowych kalkulacji pełnych kosztów produkcji dla wszystkich kierunków działalności rolniczej, MRiRW udostępnia bieżące dane cenowe, analizy rynkowe oraz opracowania ekonomiczne, które stanowią podstawę oceny opłacalności produkcji rolnej i podejmowania działań w ramach krajowej oraz unijnej polityki rolnej.

Zgodnie z najnowszą analizą Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki żywnościowej – PIB wg stanu na czerwiec 2026 r. średnie koszty produkcji ogółem żywca wieprzowego w przeliczeniu na 100 kg żywca wyniosły 833 zł brutto, żywca wołowego odpowiednio 1 407 zł, natomiast mleka w przeliczeniu na jedną krowę mleczną: 10 094 zł. Dla pszenicy ozimej średnie koszty produkcji były na poziomie 4419 zł/ha, kukurydzy na ziarno: 5609 zł/ha, zaś rzepaku: 5691 zł/ha.

4. **Jakie konkretne działania podjęto w 2026 r. po stwierdzeniu przez GUS spadku cen skupu podstawowych produktów rolnych o 16,2% rok do roku?**
5. **Jakie nadzwyczajne środki wypłacono rolnikom w 2026 r. wyłącznie z tytułu utraty dochodów spowodowanej spadkiem cen skupu, z wyłączeniem należnych płatności bezpośrednich i obszarowych za kampanię 2025?**

Ad. pyt. nr 4. i 5. W związku z pogorszeniem sytuacji dochodowej części producentów rolnych, wynikającym m.in. ze spadku cen skupu podstawowych produktów rolnych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowało w 2026 r. działania zarówno na poziomie krajowym, jak i unijnym. W szczególności, wobec utrzymujących się trudności na rynku wieprzowiny, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 22 lipca 2026 r. wystąpił do Komisarza UE ds. Rolnictwa i Żywności z kolejnym wnioskiem o uruchomienie nadzwyczajnej pomocy finansowej dla producentów trzody chlewnej. We wniosku wskazano na pogarszającą się opłacalność produkcji, wzrost kosztów prowadzenia działalności oraz ryzyko ograniczania produkcji także przez gospodarstwa posiadające potencjał rozwojowy.

Równolegle analizowana jest możliwość uruchomienia dodatkowego wsparcia dla producentów trzody chlewnej, w tym pomocy do zakupu loszek hodowlanych. Ponadto prowadzone są prace nad zmianą Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, mające na celu wdrożenie mechanizmu wsparcia organizacji producentów, m.in. w sektorze wieprzowiny. Rozwiązanie to ma służyć wzmocnieniu pozycji producentów w łańcuchu dostaw żywności, poprawie ich siły negocjacyjnej oraz zwiększeniu konkurencyjności poprzez finansowanie działań organizacyjnych i inwestycyjnych. Ewentualne wdrożenie tego mechanizmu będzie uzależnione od uzyskania akceptacji Komisji Europejskiej.

Jednocześnie należy podkreślić, że przepisy Unii Europejskiej regulujące zasady udzielania pomocy publicznej ze środków krajowych nie pozwalają na stosowanie mechanizmów wsparcia, w których wysokość pomocy byłaby uzależniona bezpośrednio od poziomu cen produktów rolnych, liczby jednostek produkcji lub ilości wykorzystanych środków produkcji. Z tego względu wsparcie kierowane do producentów rolnych realizowane jest przede wszystkim poprzez instrumenty służące ograniczaniu ryzyka gospodarczego, poprawie konkurencyjności gospodarstw,

wzmacnianiu bezpieczeństwa produkcji oraz obniżaniu kosztów prowadzenia działalności.

W ramach tych działań producenci rolni mogą korzystać m.in. z instrumentów oferowanych przez Fundusz Ochrony Rolnictwa, który umożliwia uzyskanie rekompensaty w przypadku braku zapłaty za sprzedane produkty rolne z powodu niewypłacalności podmiotu skupującego. Ponadto funkcjonują systemy dopłat do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, a także mechanizm refundacji do 70% składki ubezpieczenia od ryzyka strat w dochodach spowodowanych wystąpieniem wybranych chorób zakaźnych zwierząt.

Wsparcie dla producentów rolnych obejmuje również dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych przeznaczonych na rozwój gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej oraz kredyty na wznowienie produkcji i odtworzenie środków trwałych po wystąpieniu szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi. Dodatkowo realizowane są wyspecjalizowane mechanizmy pomocy, takie jak wsparcie dla pszczelarzy do prezimowanych rodzin pszczelich, pomoc na zakup czystorasowych buhajów ras mięsnych, refundacja wydatków związanych z bioasekuracją gospodarstw utrzymujących świnię oraz dofinansowanie kosztów zbioru, transportu i utylizacji padłych zwierząt gospodarskich.

Należy również wskazać, że podstawowymi instrumentami wsparcia dochodów rolniczych pozostają płatności bezpośrednie oraz interwencje realizowane w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027. Natomiast pomoc nadzwyczajna uruchamiana jest w sytuacjach szczególnych zakłóceń rynkowych lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności przewidzianych w prawie Unii Europejskiej.

W 2026 r. zakończono wypłatę nadzwyczajnych środków wsparcia rynku w sektorach jaj i mięsa drobiowego, przyznanych w związku z ograniczeniami wynikającymi z występowania wysoce zjadliwej grypy ptaków w latach 2021-2023. Pomoc została wypłacona na podstawie 320 decyzji administracyjnych, a jej łączna wartość przekroczyła 62 mln zł. Instrument ten został wdrożony na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2025/1485 z dnia 24 lipca 2025 r. oraz odpowiednich przepisów krajowych realizowanych przez ARiMR. Obecnie prowadzone są także prace związane z oszacowaniem skutków kolejnego

okresu obowiązywania ograniczeń weterynaryjnych oraz przygotowaniem następnego wniosku do Komisji Europejskiej o uruchomienie wsparcia.

Podsumowując, działania podejmowane w 2026 r. koncentrowały się na występowaniu do Komisji Europejskiej o uruchomienie nadzwyczajnych środków wsparcia, przygotowaniu nowych instrumentów pomocy dla producentów trzody chlewnej, rozwoju organizacji producentów oraz zapewnieniu rolnikom dostępu do szerokiego katalogu krajowych i unijnych instrumentów ograniczających ryzyko prowadzenia działalności rolnej i wspierających stabilność ekonomiczną gospodarstw.

6. Jak Ministerstwo uzasadnia ekonomicznie sytuację, w której pełny koszt produkcji jednego kilograma żywca wieprzowego wynosi według WIR 7,66-8,31 zł, a cena sprzedaży brutto jedynie 4,53 zł?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wskazuje, że relacje pomiędzy kosztami produkcji a cenami skupu żywca wieprzowego podlegają ciągłym zmianom i są uzależnione od szeregu czynników rynkowych, zarówno krajowych, jak i międzynarodowych.

Ministerstwo nie prowadzi urzędowej weryfikacji wyliczeń kosztów przedstawionych przez Wielkopolską Izbę Rolniczą, jednak dostrzega fakt spadku cen żywca wieprzowego w ostatnich latach. Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej w 2026 r. producenci trzody chlewnej funkcjonowali w warunkach pogorszenia koniunktury rynkowej, zaś w br. notowane ceny były najniższe od 5 lat. Niemniej od połowy lipca br. obserwuje się wyraźny wzrost cen świń na polskim rynku. W pierwszym tygodniu sierpnia br. średnia cena za żywca wyniosła 5,63 zł/kg, co oznaczało wzrost o 7,4% t/t oraz o 19% m/m.

Jednocześnie należy podkreślić, że koszty produkcji oraz osiągnięte wyniki ekonomiczne różnią się między gospodarstwami w zależności od skali produkcji, poziomu wydajności, organizacji gospodarstwa, udziału pracy własnej oraz stosowanej technologii chowu. Z tego względu ocena opłacalności produkcji powinna być dokonywana z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków prowadzenia działalności rolniczej.

7. Jakie działania zostaną podjęte jeszcze w 2026 r., aby zahamować likwidację produkcji trzody chlewnej i przeciwdziałać sprzedaży żywca poniżej kosztów produkcji?

W celu wspierania stabilności produkcji trzody chlewnej oraz wzmacniania konkurencyjności gospodarstw utrzymujących świnię, producenci trzody chlewnej mogą

korzystać z instrumentów wsparcia realizowanych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Instrumenty te są ukierunkowane przede wszystkim na poprawę efektywności produkcji, ograniczanie ryzyk związanych z chorobami zwierząt, poprawę dobrostanu zwierząt oraz obniżanie kosztów funkcjonowania gospodarstw.

W szczególności wsparcie dostępne jest w ramach interwencji **I.10.15 „Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń”**, której celem jest dofinansowanie inwestycji wykraczających ponad obowiązujące standardy utrzymania zwierząt. Pomoc obejmuje m.in. zakup nowoczesnych urządzeń i instalacji poprawiających warunki utrzymania zwierząt oraz zarządzanie stadem. Refundacja może wynosić do 65% kosztów kwalifikowalnych, a limit pomocy przewidziany dla beneficjenta w okresie realizacji PS WPR 2023-2027 wynosi 150 tys. zł.

Istotne znaczenie dla producentów świń ma również interwencja **I.10.3 „Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF”**, wspierająca przedsięwzięcia służące poprawie bioasekuracji gospodarstw. Pomoc może obejmować m.in. budowę i modernizację infrastruktury zabezpieczającej gospodarstwo, zakup urządzeń do dezynfekcji czy inwestycje umożliwiające spełnienie wymagań związanych z ochroną stad przed afrykańskim pomorem świń. Poziom dofinansowania może wynosić do 80% kosztów kwalifikowalnych.

Producenci trzody chlewnej mogą ponadto korzystać z interwencji **I.10.2 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej”**, której celem jest ograniczenie kosztów funkcjonowania gospodarstw poprzez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz poprawę efektywności energetycznej procesów produkcyjnych.

Niezależnie od powyższego, prowadzone są prace nad uruchomieniem dodatkowych mechanizmów wsparcia skierowanych do producentów trzody chlewnej. Rozważane rozwiązania obejmują pomoc dla producentów dokonujących zakupu loszek hodowlanych, w ramach której planowane jest wsparcie w wysokości 2 tys. zł na

zakupioną loszkę, wypłacane w dwóch transzach, a także pomoc dla producentów utrzymujących lochy zgłoszone do systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt

ARiMR, w wysokości 1 tys. zł do każdej zarejestrowanej lochy. Przedmiotowe instrumenty są przygotowywane w formule pomocy de minimis.

Jednocześnie należy podkreślić, że ceny żywca wieprzowego kształtowane są przez mechanizmy rynkowe funkcjonujące na rynku krajowym, unijnym i światowym. Dlatego działania administracji publicznej koncentrują się przede wszystkim na poprawie warunków prowadzenia produkcji, wzmacnianiu odporności ekonomicznej gospodarstw, ograniczaniu skutków ASF oraz wspieraniu inwestycji zwiększających efektywność i konkurencyjność sektora trzody chlewnej.

8. Jaka część ceny detalicznej pieczywa, mąki, wieprzowiny, drobiu, wołowiny, mleka i produktów mlecznych trafiała do producenta rolnego w latach 2022-2026, a jaka pozostawała w skupie, przetwórstwie i handlu?

Udział producenta rolnego w cenie końcowej maleje wraz ze wzrostem stopnia przetworzenia produktu, wzrostem jego wartości dodanej oraz wydłużeniem łańcucha dostaw.

W przypadku mleka spożywczego (zarówno świeżego, jak i UHT) udział rolnika w cenie płaconej przez końcowego konsumenta kształtował się w ostatnich latach na przeciętnym poziomie około 45-50%. W przypadku proszków mlecznych, masła, serów oraz galanterii mlecznej, tj. produktów przetworzonych, wartość dodana po stronie mleczarni jest w tych produktach wyższa niż przy sprzedaży mleka płynnego.

Jednocześnie udział producenta surowca mlecznego maleje do poziomu około 30-45% ceny detalicznej dla masła i serów oraz do około 20-35% ceny detalicznej dla jogurtów i deserów mlecznych, ponieważ wzrasta znaczenie kosztów technologicznych, a także kosztów opakowania, magazynowania i marketingu.

W przypadku wieprzowiny eksperci oceniają, że udział ceny skupu żywca wieprzowego w ostatecznej cenie detalicznej mięsa wynosi średnio od 30% do 45%.

W produktach przetworzonych takich jak mąka, chleb, cena w której udział ma producent rolny nie jest główną składową. Dla przykładu w cenie detalicznej chleba mieszanego udział ceny zbóż wynosi ok 11- 13%.

Należy wziąć pod uwagę, że w produktach przetworzonych cena składa się również z nakładów poniesionych na koszty poza surowcowe (m.in. energia, woda, koszty pracy, koszty opakowania itd.).

9. Czy Ministerstwo wystąpiło do UOKiK o przeprowadzenie kontroli marż oraz wykorzystywania przewagi kontraktowej przez zakłady skupowe, przetwórcze i sieci handlowe? Jeżeli tak, jakie były wyniki tych działań?

Należy wyjaśnić, że co do zasady marże w łańcuchu dostaw artykułów rolno-spożywczych w Polsce nie są bezpośrednio regulowane - przepisy nie określają maksymalnego ani minimalnego poziomu marży producenta, przetwórcy, hurtownika czy detalisty. Nie ma też obowiązku zatwierdzania marż przez jakiegokolwiek urząd. Ceny i marże są zasadniczo kształtowane przez rynek. W praktyce marża 5%, 20% czy 50% sama w sobie nie jest nielegalna, jeśli wynika z warunków rynkowych, natomiast sposób osiągania tej marży może być kontrolowany pod kątem uczciwości praktyk handlowych i konkurencji.

UOKiK interesuje się więc zwykle nie samą wysokością marży, ale może ją monitorować i analizować, jeżeli istnieje podejrzenie naruszenia przepisów dotyczących konkurencji lub nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej.

Jeśli przetwórcy/odbiorcy, wykorzystując swoją pozycję negocjacyjną, oferują niekorzystne dla dostawcy ceny zakupu, wywierają nacisk na poziom cen lub narzucają niekorzystne treści umowy, to może to być uznane za praktykę nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową. Organem wyznaczonym do egzekwowania przepisów prawa w zakresie wykorzystywania przewagi kontraktowej w łańcuchu dostaw produktów rolno-spożywczych jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Ministerstwo, na podstawie przesyłanych przez producentów rolnych listów, kilkakrotnie zwracało się do UOKiK z prośbą o zbadanie, czy trudna sytuacja na rynku (głównie owoców i warzyw) nie wynika z wykorzystywania przez nabywców przewagi kontraktowej, kilkakrotnie również informowało UOKiK o podejrzeniach producentów rolnych o istnieniu zмовы cenowej.

Należy jednak podkreślić, że każdy, kto ma informacje na temat takich praktyk może je bezpośrednio zgłosić do zbadania przez UOKiK. Może to zrobić zarówno dostawca jak i nabywca produktów rolnych i spożywczych. UOKiK umożliwia zgłoszenie zawiadomienia poprzez zakładkę na stronie internetowej Urzędu (<https://ankieta.uokik.gov.pl/formularz-przewaga-kontraktowa>). Istnieje

analogiczny mechanizm zgłaszania podejrzeń o działaniach zaburzających konkurencję, np. zmów cenowych.

Zgłoszenie podejrzeń bezpośrednio Urzędowi pozwala na przedstawienie wszelkich informacji, przesłanek i dowodów, które są kluczowe dla podjęcia decyzji o ewentualnym wszczęciu postępowania wyjaśniającego. Dane zawarte w zawiadomieniu podlegają ochronie i nie są ujawniane na żadnym etapie postępowania, chyba że zawiadamiający wyrażnie się na to zgodzi.

Ponadto UOKiK stale monitoruje zjawiska i procesy zachodzące na rynkach rolno-spożywczych, a w przypadku powzięcia podejrzenia, że konkretne zachowania ich uczestników mogą stanowić niedozwolone praktyki ograniczające konkurencję, podejmowane są adekwatne działania w ramach posiadanych przez Prezesa UOKiK kompetencji ustawowych.

Prezes UOKiK składa coroczne raporty na temat działalności Urzędu, w których przedstawia dane na temat m.in. ilości postępowań prowadzonych przez UOKiK, ilości zawiadomień od przedsiębiorców czy wysokości nałożonych kar. Wszelkie informacje dostępne są na stronie internetowej UOKiK, np. raport za 2025 rok dostępny jest pod adresem: <https://uokik.gov.pl/sprawozdanie-z-dzialalnosci-uokik-w-2025-r-pobierz>.

W dniu 21 maja 2026 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował do Prezesa UOKiK wniosek o zbadanie czy na rynku wieprzowiny stosowane są praktyki mające znamiona zmowy cenowej, czy w relacjach producent – przetwórcza żywca wieprzowego zachodzą nieuczciwe praktyki handlowe. We wniosku podkreślone zostały ceny skupu świń, brak opłacalności produkcji oraz asymetria siły rynkowej, która osłabia pozycję negocjacyjną producentów prowadząc do wykorzystywania przewagi kontraktowej przez zakłady mięsne.

W odpowiedzi na ww. wniosek Prezes UOKiK podkreślił, że na bieżąco monitorowana jest przez UOKiK sytuacja na krajowym rynku rolno-spożywczym, a w przypadku powzięcia podejrzenia, że konkretne zachowania jego uczestników mogą stanowić niedozwolone praktyki ograniczające konkurencję, podejmowane są adekwatne działania w ramach kompetencji przewidzianych m. in. na gruncie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2025 r.poz. 1714). Prezes UOKiK poinformował, że według aktualnej wiedzy, popartej materiałami gromadzonymi przez UOKiK, obecnie nie ma przesłanek do

twierdzenia, ażeby na rynku wieprzowiny dochodziło do stosowania przez przedsiębiorców antykonkurencyjnych praktyk uzasadniających interwencję przewidzianą na gruncie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

10. Jakie były w pierwszym półroczu 2026 r. średnie ceny nawozów, paliwa, energii, pasz, materiału siewnego, środków ochrony roślin, usług rolniczych i części zamiennych w porównaniu z analogicznym okresem lat 2020-2025?

W latach 2020-2026 ceny środków produkcji wykorzystywanych w rolnictwie podlegały znacznym zmianom, wynikającym z sytuacji gospodarczej w kraju i na rynkach międzynarodowych. Skala i kierunek tych zmian były zróżnicowane w zależności od kategorii kosztów, takich jak nawozy, paliwa, energia, pasze, materiał siewny, środki ochrony roślin czy usługi rolnicze.

Dane statystyczne wskazują, że po okresie dynamicznych zmian cen obserwowanych w poprzednich latach, w odniesieniu do części środków produkcji nastąpiła stabilizacja lub korekta cen, natomiast w przypadku innych utrzymywały się one na poziomach odbiegających od notowanych w 2020 r. Jednocześnie poszczególne grupy kosztów charakteryzowały się odmienną dynamiką zmian, co powoduje, że ocena sytuacji kosztowej gospodarstw wymaga analizy każdego rodzaju nakładów odrębnie.

Należy również podkreślić, że wpływ zmian cen środków produkcji na sytuację ekonomiczną gospodarstw jest zróżnicowany i zależy m.in. od kierunku produkcji, skali działalności, struktury kosztów oraz przyjętej technologii gospodarowania. Z tego względu dane dotyczące cen poszczególnych środków produkcji powinny być analizowane w powiązaniu z warunkami ekonomicznymi właściwymi dla danego typu gospodarstwa.

Jednocześnie Ministerstwo podejmuje działania mające na celu ograniczanie wpływu kosztów energii i paliw na działalność rolniczą. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2025 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, od 1 stycznia 2026 r. stawka zwrotu podatku akcyzowego została podwyższona do 1,48 zł za litr oleju napędowego. Ponadto w ustawie budżetowej na 2026 r. na realizację zwrotu podatku akcyzowego dla producentów rolnych zabezpieczono środki w wysokości 2 013 mln zł.

Limit zwrotu podatku akcyzowego w 2026 r. wynosi:

- 162,80 zł na 1 ha użytków rolnych,
- 5,92 zł do średniej rocznej liczby świń,
- 59,20 zł do średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła, kóz, owiec i koni.

Ponadto prowadzone są prace nad uruchomieniem dodatkowych instrumentów wsparcia dla producentów rolnych dotkniętych wzrostem kosztów produkcji związanym z zaburzeniami sytuacji geopolitycznej i gospodarczej w 2026 r. W szczególności analizowane są rozwiązania dotyczące wsparcia zakupu oleju napędowego oraz nawozów. Projekt odpowiednich regulacji, po zakończeniu prac przygotowawczych, zostanie opublikowany w Rządowym Centrum Legislacji w ramach procesu legislacyjnego.

Szczegółowe informacje dotyczące średnich cen nawozów, paliw, energii, pasz, materiału siewnego, środków ochrony roślin, usług rolniczych oraz innych nakładów produkcyjnych publikowane są przez Główny Urząd Statystyczny oraz instytucje prowadzące monitoring ekonomiki rolnictwa, w tym IERiGŻ-PIB.

11. Ilu rolników w 2026 r. utraciło płynność finansową, zalegało ze spłatą kredytów, składek, podatków, dzierżaw lub zobowiązań wobec dostawców środków produkcji?

Ministerstwo nie dysponuje pełnymi, bieżącymi danymi pozwalającymi określić liczbę rolników, którzy utracili płynność finansową. Dane takie znajdują się w różnych systemach instytucji finansowych, KRUS, KAS, banków oraz podmiotów prywatnych i nie są agregowane w ramach jednego systemu sprawozdawczego.

12. Ile gospodarstw ograniczyło albo zakończyło w 2026 r. produkcję trzody chlewnej, bydła mlecznego, bydła mięsnego i drobiu oraz jakie są prognozy Ministerstwa do końca roku?

Z danych ARiMR wynika, że na dzień 30 czerwca 2026 r. liczba stad utrzymujących świnię wynosiła 40 839, wobec 43 648 stad odnotowanych na koniec 2025 r. Liczba stad utrzymujących bydło wyniosła natomiast 241 706, podczas gdy według stanu na 31 grudnia 2025 r. było ich 248 674.

W sektorze mleczarskim na dzień 30 czerwca 2026 r. funkcjonowało 121 060 stad krów mlecznych. Oznacza to spadek o 1 213 stad w porównaniu z końcem 2025 r., kiedy ich

liczba wynosiła 122 273. Jednocześnie pogłowie krów mlecznych wzrosło w pierwszym półroczu 2026 r. o 13 416 sztuk, z 1 930 217 do 1 943 633 sztuk.

Dane te wskazują na postępujący proces koncentracji produkcji mleka, polegający na zmniejszaniu się liczby gospodarstw utrzymujących krowy mleczne przy jednoczesnym wzroście liczebności stad i skali produkcji w gospodarstwach pozostających na rynku. Należy podkreślić, że spadek liczby stad bydła mlecznego nie przełożył się na obniżenie produkcji ani skupu mleka. Wręcz przeciwnie, dzięki systematycznemu wzrostowi wydajności mlecznej krów produkcja mleka w Polsce utrzymuje trend wzrostowy, a wolumen skupu mleka pozostaje na wysokim poziomie.

Jednym z głównych procesów wpływających na zmianę liczby gospodarstw utrzymujących drób jest koncentracja i konsolidacja, które zachodzą zarówno w produkcji, jak i w przetwórstwie mięsa drobiowego w Polsce. Choć skala i tempo tych zmian są zróżnicowane, nie jest to zjawisko odosobnione i podobne procesy są obserwowane na całym obszarze UE. Spadek zarejestrowanych producentów mięsa drobiowego, nie tylko nie spowodował zmniejszenia jego krajowej produkcji, ale rokrocznie obserwuje się jej stabilny wzrost. Według nieostatecznych danych GUS-u w 2025 r. wytworzono 3897 tys. t mięsa drobiowego w wadze żywej, tj. o 0,5% więcej niż w roku poprzednim. Na podstawie danych za pierwszy kwartał 2026 r., które ukazują wzrost skupu żywca drobiu o 18,6%, w miarę korzystnej opłacalności produkcji w pierwszej części roku, można przewidywać, że w całym 2026 r. uboje drobiu rzeźnego ze skupu będą większe.

13. Czy Ministerstwo przygotowuje system stabilizacji dochodów rolniczych, który automatycznie uruchamiałby pomoc w przypadku spadku ceny produktu poniżej pełnego kosztu produkcji albo gwałtownego spadku marży gospodarstwa?

Polska jako członek Unii Europejskiej jest zobligowana do przestrzegania prawa unijnego. Producenci rolni funkcjonują na jednolitym rynku unijnym regulowanym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Rynek podstawowych produktów rolnych objęty jest przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych. Przepisy te określają instrumenty interwencji

rynkowej oraz środki nadzwyczajne uruchamiane w sytuacjach kryzysowych, przy czym decyzja o ich zastosowaniu podejmowana jest przez Komisję Europejską.

Polska, podobnie jak i inne kraje członkowskie UE, nie ma możliwości samodzielnego wdrażania mechanizmów interwencji na rynkach rolnych.

Należy również podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od lat promuje ideę współpracy producentów rolnych, wskazując na jej liczne korzyści. Wspólne działania umożliwiają koncentrację podaży, lepsze dostosowanie produkcji do potrzeb rynku oraz zwiększenie efektywności procesów handlowych.

Jednym z istniejących działań systemowych na rynku owoców i warzyw, skierowanych do organizacji producentów, które realizują tzw. programy operacyjne jest wdrażanie instrumentów pomocy poprzez interwencje sektorowe.

Organizacje producentów, które realizują programy operacyjne, są uprawnione do otrzymania pomocy finansowej w wysokości 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów (4,6%, jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego). Wsparcie to jest ograniczone do 50% założonego przez organizację funduszu operacyjnego (w przypadku Polski, z uwagi na niski stopień zorganizowania, limit ten zwiększa się do 60%).

Podmioty te mają również możliwość zastosowania działań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz zapobiegania kryzysom, obejmujących m.in. wycofanie produkcji z rynku. Działania te mogą polegać m.in. na przeprowadzaniu operacji skutkujących ograniczeniem podaży produktów, których rynek znalazł się w sytuacji kryzysowej lub jest zagrożony taką sytuacją. Producenci owoców i warzyw zrzeszeni w organizacjach producentów posiadają zatem narzędzia pozwalające na skuteczne ograniczenie niekorzystnego wpływu sytuacji kryzysowych na ich sytuację ekonomiczną.

Zorganizowany w wysokim stopniu rynek jest w stanie ułatwić jego uczestnikom dostosowanie się do zmiennych warunków rynkowych, np. wzrostu kosztów produkcji czy spadku cen oraz zwiększyć ich stabilność i konkurencyjność na rynku.

W tym roku nabór wniosków o przyznanie pomocy dla interwencji w sektorze owoców i warzyw został przeprowadzony w okresie od 18 czerwca do 27 lipca 2026 r. Obecnie w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa trwa procedura weryfikacji zmierzająca do podpisania umów z kolejnymi beneficjentami pomocy UE.

14. Jaką realną perspektywę ekonomiczną Ministerstwo przedstawia dziś młodemu człowiekowi rozważającemu przejęcie gospodarstwa, skoro oficjalny samorząd rolniczy wykazuje straty na produkcji podstawowych zbóż oraz ponad 400 zł straty na jednym tuczniku?

Interwencja „**Premie dla młodych rolników**” wdrażana w ramach PS WPR 2023–2027, wspiera rozpoczynanie i rozwój działalności rolniczej w gospodarstwach młodych rolników, poprzez zapewnienie dostępu do kapitału niezbędnego w początkowej fazie prowadzenia gospodarstwa. W ten sposób interwencja przyczynia się do realizacji celu szczegółowego dotyczącego przyciągania i utrzymania młodych rolników.

Ze względu na to, że wsparcie finansowe w ramach PS WPR 2023–2027 powinno być wypłacone do końca 2029 r., a do tego czasu beneficjenci interwencji I.11 powinni zrealizować swoje biznesplany. Tegoroczny nabór wniosków o przyznanie pomocy (2 czerwca – 30 lipca 2026 r.) był ostatnim naborem realizowanym w interwencji I.11 Premie dla młodych rolników.

Duże zainteresowanie tegorocznym naborem wniosków (ponad 7 tys. złożonych wniosków o przyznanie pomocy) potwierdza utrzymujące się wysokie zapotrzebowanie na wsparcie dotyczące rozpoczynania działalności rolniczej przez młodych rolników. Ponad połowa złożonych w tym naborze wniosków o przyznanie pomocy dotyczy prowadzonej lub planowanej produkcji zwierzęcej. Tak duże zainteresowanie uzyskaniem premii dla młodych rolników wynika w głównej mierze z podjętych w ub. r. i przeprowadzonych przez resort działań mających na celu podwyższenie z 200 tys. zł do 300 tys. zł kwoty pomocy dla młodych rolników z produkcją zwierzęcą.

Aktualnie trwają prace nad rozwiązaniami dla kolejnej perspektywy finansowej, zapewniającymi wsparcie odnowy pokoleniowej w rolnictwie w ramach Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego na lata 2028–2034 (PPKR 2028–2034). Kształt przyszłych rozwiązań dla młodych rolników będzie zależał przede wszystkim od diagnozy sytuacji w rolnictwie oraz zidentyfikowanych potrzeb. Istotne znaczenie będzie miał też przyszły budżet WPR i możliwości finansowania poszczególnych interwencji.

Doświadczenia z realizacji interwencji I.11 Premie dla młodych rolników, jak również nowe ramy prawne określone w pakiecie legislacyjnym dla WPR na lata 2028-2034, są istotnym elementem tych prac.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Małgorzata Gromadzka

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów